

INVESTMENTS AND EXPENDITURES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION

Alina Georgiana HOLT

Lect.univ.dr.

Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu

ABSTRACT

THE FINANCING REQUIRED FOR A GREEN ECONOMY TRANSITION IS SUBSTANTIAL AND CAN BE MOBILIZED THROUGH THE DEVELOPMENT OF "SMART" PUBLIC POLICIES AND INNOVATIVE FINANCING MECHANISMS, ORIENTED TOWARDS PUBLIC FINANCIAL SUPPORT THAT ENSURES AN EVOLUTION OF THE EMERGING MARKET INSTRUMENTS NECESSARY TO OPEN UP TO A FINANCIAL MARKET CAPABLE OF SUPPORTING THE IMPLEMENTATION OF INVESTMENT PROJECTS THAT CHARACTERIZE NATIONAL INITIATIVES TO ENSURE THE TRANSITION TO ECO-EFFICIENT ECONOMIES. SINCE ALL ECONOMIC ACTIVITIES INEVITABLY AFFECT THE ENVIRONMENT AT SOME LEVEL, ALL SECTORS OF THE ECONOMY HAVE A CERTAIN ROLE BUT ALSO HAVE RESPONSIBILITIES FOR PREVENTING OR CONTROLLING THESE ACTIVITIES. ACCORDING TO THE "POLLUTER PAYS" PRINCIPLE, THE DIFFICULT TASK OF INVESTING IN ACTIONS AND OBJECTIVES FOR THE PROTECTION OF THE ENVIRONMENT SHOULD BE TRANSFERRED, IN A GREATER WEIGHT, TO THE POLLUTERS WHO CAUSE MASSIVE DAMAGE TO THE QUALITY OF THE ENVIRONMENT. THE FINANCING OF INVESTMENTS AND EXPENSES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION REPRESENTS THE REVENUE ALLOCATION MECHANISM FOR THE PREVENTION AND CONTROL OF THE NEGATIVE EFFECTS CAUSED BY SOCIO-ECONOMIC ACTIVITIES ON THE ENVIRONMENT. EVEN IF THE MODIFICATION OF MANAGERIAL PRACTICES COULD LEAD TO A REDUCTION OF NEGATIVE EXTERNALITIES FOR THE ENVIRONMENT, IT IS UNDOUBTED THAT INVESTMENTS AND CURRENT EXPENSES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION ARE THE ESSENTIAL VARIABLES THAT CAN POSITIVELY INFLUENCE ENVIRONMENTAL PROTECTION ACTIONS.

KEYWORDS: ENVIRONMENTAL PROTECTION, INVESTMENTS, THE EUROPEAN GREEN PLAN, ENVIRONMENTAL PROTECTION EXPENSES

Decizia de investire poate fi considerată ca fiind una dintre cele mai importante decizii luate la nivelul conducerii firmei. De fundamentarea corectă a deciziilor de investiții depind poziția pe piață a firmei, creșterea cotei sale de piață și câștigarea unui avantaj competitiv față de concurenți.

Investițiile pot fi privite ca „un schimb între o cheltuială monetară prezentă, certă, și o speranță de încasare în viitor a unui flux de sume”¹. Investiția este considerată ca fiind reprezentată de „totalitatea cheltuielilor efectuate pentru lărgirea fondurilor fixe existente, crearea de noi capacități productive, reconstruirea și modernizarea celor existente care să asigure astfel dezvoltarea activității economice și crearea condițiilor pentru realizarea unor venituri mai mari.”²

¹ Dragotă V., ș.a, Management financiar, Vol II, Ed. Economică, București, 2003, pag. 43

² Fundătură D., Dicționar de Management, Ed. Diaconu Coresi, București, 1992, pag. 118

Decizia de investiții se fundamentează pe informații complexe și exacte privind necesitatea, oportunitatea, durata de execuție și exploatare a investițiilor, volumul cheltuielilor și al resurselor financiare, fluxurile de intrare și ieșire a fondurilor pe toată durata exploatării investiției, asigurarea rentabilității și lichidității, durata recuperării capitalurilor investite etc.¹

Investițiile pentru protecția mediului însumează toate disponibilitățile bănești pe care decidenții publici, privați și micștii le distribuie pentru finanțarea activităților și acțiunilor care au ca scop prevenirea, reducerea și eliminarea poluării, precum și orice altă formă de degradare a mediului, rezultate din procesele de producție sau consum de bunuri și servicii.

Conform definiției Institutului Național de Statistică, investițiile pentru protecția mediului includ cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, cu scopul de protecție a mediului. Ele includ, de asemenea, valoarea serviciilor legate de transferul de proprietăți al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe, materiale, comisioane, cheltuieli de transport de încărcare-descărcare). Eficiența investițiilor pentru protecția mediului se reflectă în raportul dintre efectele obținute din exploatarea investițiilor și eforturile financiare efectuate pentru realizarea investițiilor respective.²

Elementele definitorii ale termenului de investiție sunt:

- efortul investițional, respectiv resursele ce sunt angrenate în realizarea unui proiect;
- timpul, reflectă durata de viață a investiției;
- eficiența investiției, reflectă situația în care efectele viitoare sunt superioare cheltuielilor inițiale;
- riscul, care decurge din însăși eșalonarea pe perioade viitoare a efectelor așteptate; aceste efecte viitoare sunt însă speranțe și incertitudini.

Toate sectoarele economice, agricultura, industria și serviciile, precum și sectorul public și gospodăriile investesc importante sume de bani pentru finanțarea unor activități menite să conducă la reducerea, prevenirea și eliminarea presiunilor asupra mediului.

Investițiile pentru protecția mediului sunt realizate de către sectorul public, producătorii publici și privați specializați și sectorul industrial.

Sectorul „productiv” cuprinde:

- producătorii specializați - unități care execută o activitate de protecție a mediului ca activitate principală;
- producători nespecializați - unități care efectuează o activitate de protecție a mediului ca activitate secundară sau auxiliară activității lor principale. Aceste sectoare participă cu cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor de investiții în acțiuni pentru protecția mediului.

Sectorul public include unități ale administrației publice centrale și locale care finanțează acțiuni de protecție a mediului. Producătorii specializați pot fi instituții publice sau entități private care furnizează servicii de mediu, cum ar fi gestionarea deșeurilor sau gestionarea apelor uzate, ca principal obiect de activitate.

Sectorul industrial include toate activitățile din industria extractivă, industria prelucrătoare și energie electrică, gaze naturale, precum și sectoarele de alimentare cu apă³.

În afara sarcinilor legislative și de reglementare, sectorul public monitorizează performanța de mediu, oferă granturi și subvenții pentru a stimula modificarea

¹ Vintilă G., *Gestiunea financiară a întreprinderii*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2000, pag. 351

² Vintilă G., *op. cit.*, pag. 352

³ V. Neagoe, I. R. Tomescu, *Geopolitică și strategii de securitate*, Ed. Universității Naționale de Apărare “Carol I”, București, 2005

comportamentului societății față de mediu și pentru a stimula activitățile de cercetare și dezvoltare.

În majoritatea țărilor europene, administrațiile publice, cum ar fi municipalitățile, pot oferi, de asemenea, în mod direct, servicii de protecție a mediului, cum ar fi gestionarea deșeurilor sau activități de tratare a apelor uzate. Aceste servicii sunt în general furnizate de societăți publice, ale căror activități sunt diferențiate de la alte sarcini administrative guvernamentale.

În unele țări, guvernele delegă activitatea de furnizare a serviciilor de mediu companiilor cu capital mixt sau celor private, a căror activitate principală se adresează în mod direct furnizării serviciilor de protecție a mediului (producători specializați).

Industria joacă, de asemenea, un rol important în activitățile de protecție a mediului. Majoritatea întreprinderilor industriale implementează măsuri interne pentru a reduce impactul pe care procesele de producție ce le desfășoară le au asupra mediului: investesc în tehnologii curate pentru reducerea emisiilor în aer, apă și sol și organizează propriile servicii de gestionare a deșeurilor, etc.

Modul în care o entitate crește și se dezvoltă, capacitatea sa de a rămâne competitivă și de a supraviețui depinde de capacitatea de a genera fluxuri constante de idei pentru noi produse și pentru noi modalități de îmbunătățire a produselor existente, sau pentru producerea lor la un cost mai redus dar care să asigure respectarea condițiilor de protecție a mediului impuse la nivel național și internațional¹. Cu alte cuvinte, abilitatea antreprenorială este un factor esențial în generarea unor propuneri viabile pentru proiectele de investiții.

Cele mai importante proiecte de investiții pentru protecția mediului sunt²:

- *proiecte de înlocuire a tehnologiilor de producție*: se referă la proiectele necesare pentru înlocuirea echipamentelor care mai funcționează încă dar sunt uzate moral, scopul acestora fiind, pe lângă reducerea costurilor cu manopera, și reducerea consumului de resurse naturale și utilități (energia electrică).

- *proiecte pentru extinderea pe piețe noi cu produse noi* - dezvoltarea competitivității economiei în contextul provocărilor mondiale (globalizarea economiei, deschiderea piețelor internaționale, schimbările tehnologice rapide și limitele impuse la nivel național și internațional cu privire la calitatea bunurilor și serviciilor în raport cu protecția mediului și sănătății umane) reprezintă un imbold pentru agenții economici să investească în producția de bunuri și servicii care să răspundă cerințelor de protecție a mediului și, bineînțeles, cerințelor consumatorilor. Din acest punct de vedere, Comisia Europeană și-a propus crearea unei piețe unice pentru produse ecologice, însoțită de recomandări despre maniera în care trebuie oferite informațiile privind impactul produselor asupra mediului, pentru a câștiga, astfel, încrederea consumatorilor.

- *proiecte de protecție a mediului* – se referă la cheltuielile necesare pentru respectarea legislației privind protecția mediului înconjurător, fiind adesea numite investiții obligatorii (mandatory investments) sau proiecte care nu aduc venituri suplimentare substanțiale, ci mai degrabă au un efect pozitiv în ceea ce privește impactul activității asupra mediului.

Un aspect important ce se constituie într-un „etalon” în fundamentarea deciziei de investiții în proiectele ce vizează protecția mediului îl reprezintă costurile implicate de finanțarea proiectelor respective. Astfel, gradul de acceptare al investițiilor de reducere a poluării va crește pe măsură ce costurile generate de finanțarea proiectului de investiții vor fi mai scăzute decât beneficiile potențiale, conform schemei de mai jos:

¹ Mărcău, Flavius Cristian; Peptan, Cătălin; Gorun, Tiberiu Horațiu; Băleanu, Vlad Dumitru; Gheorman; Victor (2022b), Analysis of the impact of the armed conflict in Ukraine on the population of Romania, *Frontiers in Public Health*, 10:964576, iulie 2022, <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.96457>

² Halpern P. ș.a, *Finanțe manageriale*, Ed. Economică, 1998, pag. 411

Costuri și beneficii ale reducerii poluării pentru investitori $VP (P) + VP (T(p)) + PV (M(s))$ BENEFICIILE Poluatorii vor prefera investițiile dacă beneficiile depășesc costurile $VP (P)$ – valoarea prezentă a fluxului de profit al investiției; $VP (T(p))$ – valoarea prezentă a taxelor de poluare evitate (T) și a altor plăți de mediu pe durata întregii existențe a investiției, cu probabilitatea de aplicare (p) $PV (M(s))$ –valoarea prezentă a diferenței dintre costurile de mediu evitate (datorită răspunderii pentru mediu) cu probabilitatea (s) în cazul cu și fără investiții; (C,I) – costul capitalului (echipamente și costul instalării) $VP (Q,M)$ – caloarea prezentă a costului de operare și de întreținere pe durata existenței investiției S - Subvenții Intervențiile în partea stângă a ecuației sunt căi mult mai eficiente de a influența comportamentul investițional al poluatorilor	$(C,I) + VP (Q,M) - S$ COSTURILE
---	--

Sursa: V. Platon, Finanțarea activităților de protecție a mediului, Ed. Economică, București, 2004, pag. 20

Eurostat colectează periodic date privind investițiile pentru protecția mediului prin intermediul unor chestionare comune Eurostat /Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. De asemenea, Eurostat clasifică unitățile economice care investesc în protecția mediului în patru sectoare principale: producători specializați (de exemplu, entități publice și întreprinderi private), sectorul public (altele decât producătorii specializați), industria și gospodăriile. Această grupare a unităților economice se bazează pe o serie de distincții între tipurile de activități de protecție a mediului în care sunt implicate.

Eurostat distinge două concepte de cheltuieli pentru investiții: cheltuieli conform principiului abaterilor (EXP I) și cheltuieli în conformitate cu principiul finanțării (EXP II), conform tabelului nr. 1.

Tabelul nr. 1

Cheltuielile conform principiului abaterilor (EXP I)¹

Variabile	Descriere
Cheltuieli de investiții	Cheltuieli de capital și achiziționarea de terenuri
+ Cheltuieli curente interne	Consumul intermediar și remunerarea angajaților pentru activitățile PE
- Încasări din produsele secundare	Beneficii economice legate de activitatea PE
= EXP I	Cheltuielile conform principiului abaterilor

Sursa: Cheltuielile de protecție a mediului în Europa, Eurosta, pag. 9

Cheltuielile de investiții pentru protecția mediului includ toate cheltuielile dintr-un anumit an (achiziții și producție pe cont propriu) pentru mașini, echipamente și terenuri utilizate pentru scopul de a finanța acțiuni de protecție a mediului.

Cheltuielile totale privind investițiile pentru protecția mediului însumează următoarele două categorii de activități:

- investiții pentru tratarea poluării (investiții end-of-pipe). Aceste investiții nu afectează procesul de producție în sine, ele servind pentru a reduce poluarea deja generată.

- investițiile în tehnologii integrate (investițiile de prevenire a poluării). Acestea sunt investițiile care conduc la un proces de producție modificat sau adaptat și conduc la o reducere a poluării de la sursă.

¹ Cheltuielile de protecție a mediului în Europa, Eurostat, pag. 9

Data fiind necesitatea ca dezvoltarea socio – economică să se realizeze pe baza cunoașterii în profunzime a implicațiilor de natură ecologică și a consecințelor în acest domeniu, economiștii, preocupați de problematica mediului înconjurător, vor încerca să armonizeze obiectivele dezvoltării economico – sociale cu perspectiva gestionării raționale a mediului înconjurător.

În aprecierea problemelor de mediu pentru asigurarea dezvoltării durabile trebuie să se pună în balanță costurile aplicării unei politici de investiții pentru protecția mediului, cu rezultatele pozitive probabile ale acesteia, asigurându-se astfel o bază de ordonare a alternativelor posibile de acțiune.

Dezvoltarea unei economii verzi va necesita realocarea de capital public și privat. Vor fi necesare a se realiza investiții în cercetare și dezvoltare, pentru a sprijini consumul rațional de resurse naturale, cum ar fi apa și solul, pentru a promova dezvoltarea și implementarea de soluții eco-eficiente (consumul sustenabil de resurse și eficiența energetică, sisteme de transport cu emisii reduse de carbon, energiile regenerabile și instalațiile de gestionare și reciclare a deșeurilor), precum și pentru conștientizarea și educarea populației cu privire la protecția mediului înconjurător. De exemplu, infrastructura energetică actuală a Europei¹ este construită pentru a sprijini producția de energie fosilă, mai degrabă decât energiile regenerabile, ceea ce conduce la necesitatea unor investiții substanțiale pentru adaptarea economiei comunitare la o economie mai ecologică. Acest lucru ar oferi, de asemenea, acel impuls necesar pentru investiții în surse alternative de energie și tehnologii eco-eficiente. În momentul de față, toate semnele arată că Europa este în urmă în cursa investițiilor verzi.

Pot afirma că este necesară acordarea unor stimulente financiare sociale și/sau de mediu atât sectorului public și privat, cât și consumatorilor pentru a se investi într-o economie mai ecologică. De exemplu, un acces mai bun la capitalul de risc ar acționa ca un stimulent pentru companiile start-up pentru a investi în produse și servicii ecologice.

Un mediu propice pentru atragerea de investiții este caracterizat de condiții adecvate de politici - incluzând reglementări legislative, obiective, și regulamente - și de capacitatea instituțiilor, publice sau private, de a pune în aplicare politica de investiție pentru protecția mediului.

Condițiile instituționale și politice pentru atragerea unor niveluri înalte de investiții pentru protecția mediului necesită existența unui set larg și adecvat de activități și programe guvernamentale și de capacități instituționale viabile pentru susținerea proiectelor de investiții.

În acest sens, pot aprecia că următoarele condiții sunt esențiale pentru crearea unui mediu investițional viabil:

- planurile și obiectivele de mediu dezvoltate prin procesele participative inclusive. Planurile naționale fundamentate pentru consumul de energie, procesele transparente și favorabile planificării inclusive și obiectivele concrete stipulate prin optica decidenților publici sunt primii pași spre fundamentarea certitudinii investitorilor cu privire la viziunea pe termen lung a impactului acțiunilor de protecție a mediului asupra mix-ului de politici al unei țări;

- organizarea instituțională și capacitatea de a implementa politicile investiționale în mod eficient;

- elaborarea legislației pentru sprijinirea investițiilor în proiecte pentru protecția mediului.

Un cadru juridic viabil, care promovează în mod explicit protecția mediului, stabilește obiective și politici cu caracter juridic obligatoriu și însărcinează instituțiile adecvate să pună în aplicare politicile și obiectivele de protecție a mediului, pot ajuta la creșterea încrederii

¹ Ina Raluca Tomescu, „SECURITATEA ENERGETICĂ A UNIUNII EUROPENE” în Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice, Nr. 2/2012, pp. 73-88

investitorilor în privința faptului că climatul investițional este stabil și asigură continuitate, indiferent de schimbările politice;

- existența instrumentelor de reglementare. Instrumente de reglementare oferă un set de reguli care ghidează sau restricționează activitățile industriale și alte activități ce au impact asupra mediului înconjurător, în conformitate cu legile relevante.

- reglementarea instrumentelor economice. Instrumentele economice traduc aplicabilitatea obiectivelor politice în stimulente de preț pentru creșterea atractivității opțiunilor de investiții în proiecte de protecție a mediului. Stimulentele includ reduceri de taxe, subvenționarea acțiunilor de descurajare a activităților ce prejudiciază mediul înconjurător, sub formă de scutiri de impozite, eliminarea subvențiilor dăunătoare mediului, stabilirea unor structuri tarifare omogene pentru consumul ce afectează în mod negativ calitatea mediului, amenzi, etc.

- capacitatea de elaborare de proiecte eligibile de investiții pentru protecția mediului.

Reunirea fondurilor publice și private, de exemplu, fie sub forma unui parteneriat public-privat (PPP) sau de cooperare public-privat, ar putea ajuta la eliminarea unor inadvertențe ale pieței. De exemplu, contractele de performanță energetică sunt un mecanism orientat spre piață, care poate fi folosit pentru a asigura îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul construcțiilor. În acest sens, compania de servicii energetice este de acord să îmbunătățească eficiența energetică a unei instalații, iar economiile de energie să le folosească pentru investiții.

Contextul politic european, în special elaborarea Pactului verde european, au subliniat necesitatea de a mobiliza fonduri private și de a dezvolta noi instrumente financiare pentru a răspunde nevoilor uriașe de investiții cu care se confruntă în prezent Europa. În contextul economic actual, parteneriatele public-privat par a fi un instrument interesant pentru a depăși constrângerile bugetare publice și pentru a finanța necesitățile de investiții din Europa. Parteneriatele public-privat oferă, de asemenea, mijloace excelente pentru operatorii privați de a asigura consumul eficient al veniturilor publice. Cooperarea dintre sectorul privat și sectorul public poate genera, de asemenea, realizarea mai multor activități de cercetare și soluții inovatoare și poate oferi soluții la probleme ridicate de politicile publice, inclusiv la cele legate de problemele de mediu și la cele de utilizarea a resurselor.

Comisia Europeană a introdus în cel de-al 7-lea Program de Acțiune pentru Mediu conceptul de „Platforma tehnologică comună”, ca un nou mod de a stimula creșterea parteneriatelor „public-privat” la nivel european. Platformele au fost create pentru a găsi sinergii între sectoarele public și privat și pentru a adresa provocări tehnologice considerate a contribui la conceptualizarea unei serii de obiective politice cheie, care sunt esențiale pentru competitivitatea viitoare a Europei. Comisia Europeană și-a reiterat intenția de a „îmbunătăți cadrul pentru parteneriatele public-privat” și a propus diferite instrumente de finanțare, cum ar fi obligațiunile pentru proiectele Uniunii Europene, pentru a facilita utilizarea de parteneriate public-private.

Sunt necesare mecanisme inovatoare de finanțare pentru a face Europa mai durabilă până în anul 2050 și pentru a genera investițiile necesare pentru a atinge obiectivele de creștere ecologică a Uniunii Europene. Programele de finanțare ale Uniunii Europene vor contribui la finanțarea unor proiecte de investiții majore, cu efect direct pozitiv asupra calității mediului. Acestea nu sunt suficiente, fiind necesare noi modalități de a crea parteneriate reale între părțile interesate. Chiar dacă parteneriatele public-privat nu sunt eficiente întotdeauna pentru a asigura acoperirea nevoilor de investiții, ele promovează cunoașterea și pot deveni pârgii de capital privat, în anumite circumstanțe. Pentru a crea un cadru viabil pentru stimularea investițiilor private și realizarea obiectivelor europene de mediu, Uniunea Europeană trebuie să evalueze circumstanțele în care parteneriatele public-privat sunt adecvate, să dezvolte alte

forme de cooperare „public-privat” care să depășească modelele tradiționale și să creeze un cadru de politică adecvat, care poate oferi companiilor private o stabilitate a investițiilor pe termen lung.

Deciziile de investiție sunt determinate în primul rând de considerente legate de piață, adică de câștigurile preconizate în urma investițiilor. Cu toate acestea, deciziile de investiții pentru protecția mediului sunt profund afectate de stabilitatea mediului economic, politic și juridic al oricărei economii.

O politică comună în domeniul investițiilor internaționale nu este singurul factor determinant al fluxurilor de investiții străine directe. Cu toate acestea, ea servește scopului fundamental de a asigura investitorilor posibilitatea operării într-un mediu de afaceri deschis, corect și destul de reglementat, atât în interiorul cât și dincolo de frontierele țării gazdă. În acest sens, deschiderea față de investiții ar trebui să continue să servească drept o piatră de încercare pentru a stabili politicile europene prioritare pentru realizarea unui cadru comun pentru finanțarea investițiilor pentru protecția mediului. Uniunea Europeană va continua să fie un mediu deschis pentru susținerea investițiilor în acțiuni pentru protecția mediului, susținând cooperarea cu investitorii străini, mai ales având în vedere contribuția lor la economia și dezvoltarea societății europene în ansamblu. În același timp, Uniunea Europeană trebuie să se asigure că investitorii străini se bucură de condiții de concurență echitabilă, care să asigure condiții uniforme și optime pentru investiții, prin eliminarea progresivă a restricțiilor privind investițiile. Prin urmare, se justifică o abordare mai activistă în ceea ce privește dezvoltarea politicilor comune privind siguranța și eficiența investițiilor pentru a se asigura că relațiile de investiții ale Uniunii Europene cu partenerii terți constituie o posibilă cale de a facilita progresul economic și ambiental.

Cheltuielile curente și investițiile, materializate în măsurile de reducere a efectelor negative asupra mediului, se pot grupa astfel:¹

- măsuri de control adăugate la sfârșitul procesului de producție, reprezentând cazurile clasice de reducere a poluării;
- investiții de modernizare a procesului de producție cu beneficii suplimentare care generează alte venituri alături de prevenirea și controlul poluării;
- alternative tehnologice integrate care sunt în primul rând investiții cu un potențial semnificativ de reducere a poluării.

Deciziile de investiții sunt influențate de reglementările de mediu, ceea ce conduce la separarea motivației investitorilor de a distribui resurse financiare fie pentru a asigura exclusiv un control asupra poluării, fie pentru a finanța componenta productivă. În acest caz, situația ideatică ar fi integrarea considerațiilor de mediu în deciziile de investiții productive (achiziționarea sau modernizarea tehnologiilor de producție care să asigure procese de producție cu externalități negative de mediu reduse) această practică conducând atât la beneficii financiare cât și de mediu.

Fiecare instrument de finanțare a investițiilor pentru protecția mediului în Uniunea Europeană este, în general, orientat la un stadiu diferit al lanțului „obiectiv-traseu” specific procesului de inovare, iar efectele scontate asupra rezultatelor economice ale inovării sunt:

- ocuparea forței de muncă - inovarea va stimula producția și ocuparea forței de muncă în sectoarele vizate, inclusiv sectoarele reciclarea deșeurilor, energia din surse regenerabile, construcții durabile și bio-produse, și, prin asigurarea unei poziții competitive, va conduce la protejarea locurilor de muncă actuale, care ar fi altfel, supuse unui risc crescut de concurență la nivel mondial.

¹ Platon V., Finanțarea activităților de protecție a mediului, Ed. Economică, București, 2004, pag. 15

- creșterea productivității prin reorientarea proceselor de producție și prin modificarea calitativă a produselor;
- balanța comercială - inovarea de mediu va crea noi oportunități de export pe piețele mondiale și va asigura poziția competitivă a Uniunii Europene în raport cu producătorii de peste hotare;
- capitalul de bază - inovarea de mediu va crește baza de capital prin stimularea de investiții în tehnologii mai curate și sectoare de creștere;
- volumul resurselor financiare – Uniunea Europeană angajează deja resurse bugetare substanțiale pentru finanțarea inovării în protecția mediului;
- coeziunea economică - programele de inovare de mediu pot juca un rol important în dezvoltarea regiunilor de coeziune;
- tranziția către o economie rezistentă și durabilă - inovarea în domeniul energiei și al eco-tehnologiilor va contribui la rezistența economiei Uniunii Europene, reducând dependența de importul de energiei și de resurse materiale.

Concluzii

O condiție esențială pentru accelerare procesului de conciliere a creșterii economice cu protecția mediului înconjurător o reprezintă coordonarea totală a politicilor, inițiativelor și instrumentelor existente la nivel comunitar. În acest sens, pentru perioada următoare, Uniunea Europeană urmărește să promoveze o gamă largă de mecanisme în ceea ce privește finanțarea investițiilor în proiecte ce vizează protecția mediului înconjurător și, în special, a celor ce vizează consumul rațional de energie. În vederea facilitării adoptării tehnologiilor de mediu, promovării conceptului de eco-inovare și pentru îmbunătățirea condițiilor de piață, inițiativele-cheie comunitare includ următoarele segmente: energie (utilizarea rațională a energiei/eficiență energetică și creșterea consumului de energie electrică provenită din surse regenerabile); eco-inovare; competitivitate; inovare; transferul de tehnologie; convergența în Uniunea Europeană.

Măsura în care aceste teme au fost explorate și exploatate în obiectivele strategice ale diferitelor programe de protecție a mediului trebuie să fie examinată în continuare, în special în cazul în care există oportunități pentru o mai mare coerență și aliniere a segmentelor. Beneficiile anticipate din acest efort coordonat include o creștere a numărului de tehnologii ecologice, adoptarea conceptului de eco-inovare în toate sectoarele economiei Uniunii Europene, și asigurarea unei eficiențe în utilizarea resurselor naturale.